

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 295. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius04val-shoot-idm140034108771952.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

INDLEDNING.

NYTAARSDAG 1559 døde Christian den Tredje. Fra sin Sotteseng sendte Palladius et Trøsteskrift til Frederik II i Anledning af Kongens Død. Palladius' Biografer berømmer det lille Skrift for den Kraft og Varme, hvormed det er affattet (se f. Ex. A. C. L. Heibergs Biografi i Theol. Tidsskr, IV. 158, N. M. Petersens Literaturhist. II. 260); det synes mig dog, at Skriftet er lidet kraftfuldt og - naar man tager Hensyn til, hvor nær Palladius var knyttet til Christian III - i paafaldende ringe Grad præget af personlig Følelse, hvilket vel skyldes, at Palladius den Gang var svækket af sin aarelange Sygdom. Han har heller næppe selv besørget Udgivelsen; efter Trøstebrevet og en dertil knyttet Bøn følger nemlig forskellige andre Bønner, der snarere synes sammenflickede af en ukyndig Bogtrykker end samlede af Sjællands Biskop. Under Overskriften "Christi Gensvar" er saaledes anbragt nogle Skriftsteder - med Forbillede i "Et Svar af Gud" i "Nogle mærkelige Bønner" (se nærv. Udg. II. 124) og i Guds Gensvar i "En Undervisning kortelig at bede" (sst. 294) - der ganske umotiveret gaar over i Bønneform; og de følgende Stykker er forældede Øvrigheds-Bønner, i hvilke der f. Ex. bedes: "giff min Herre oc Konge sin Helbrede/ lenge oc vel ath beholde", "Lad denne Bibel komme i huer mandz haand", "gør det Concilium tetrent [dvs. til Trent, d. e. Trident] til skamme . . at disse Bededage motte bliffue hoss deris fruct" o. s. v. Som det ses er dette i høj Grad tidsbestemte Bønner, der har ringe Tilknytning til Trøsteskriftet 296 til den udvalgte Konge. - Heller ikke sidste Del af Bogen kan tillægges Palladius. Det er en tarvelig, stærkt forkortet, dansk Bearbejdelse af *Ruprecht Geisspucher's* kendte og gribende Skildring af Kongens Død. 1 - Men selv om den lille Bog saaledes kun delvis skyldes Palladius, har jeg ment at burde gengive den i sin Helhed i den Form, i hvilken den foreligger i Originalen.

Af Trøsteskriftet til Frederik II har hidtil kun én Udgave været kendt, den der ejes af det kgl. Bibliothek. 2 Imidlertid viste det sig, da jeg sammenlignede denne Udgave med det Exemplar af Trøsteskriftet, som ejes af Karen Brahes Bogsamling i Odense, at her foreligger to forskellige Udgaver. Det kgl. Bibliotheks Udgave er et Eftertryk af Udgaven i Karen Brahes Bogsamling. Titelbladene er afvigende, men Texten er uforandret, kun er der i Eftertrykket nogle flere Trykfejl end i Originaltrykket. Begge Tryk bestaar af tre 8-bladede Læg, signeret A-C, i Format som det ndf. S. 297 facsimilerede Titelblad. Linjetallet er 24. - Originaltrykket er sjælden godt bevaret, indhæftet i Pergament-Omslag og næsten ikke beskaaret. Eftertrykket er derimod læderet, idet den øverste Linje paa en Del af Bladene er bortfaldet ved Beskæringen. Begge Udgaver er - ifølge Opgivelse paa Titelblad (i Eftertrykket) og sidste Blad (i Originalen) - trykt hos Christoffer Barth i København.

* *
--